

MTÜ Õigeusu Hariduse Ühing “Ülestõusmine”

Narva Õigeusu Gümnaasium

LITURGIKA
gümnaasiumis

VALIKAINED

Kinnitatud
MTÜ Õigeusu Hariduse Ühingu „Ülestõusmine”
juhatuse otsusega 03.07.2023

Narva 2023

VALIKAINED

LITURGIKA

SISUKORD

LITURGIKA. Üldosa	2
I kursus: Liturgia. Mõiste	2
II kursus: Litaania	4
III kursus: Litaania. Kirik. Kunst.....	5

LITURGIKA

ÜLDOSA

Liturgika gümnaasiumis

Leitoyrgia «avalik teenistus» – kõige tähtsam jumalateenistus, mille suhtes kõik teised ööpäevaringi jumalateenistused (vt. Jumalateenistuste ring) on ettevalmistava tähendusega. Selle seadis sisse Issand Jeesus Kristus ise Pühal Õhusöömaajal (Mt 26, 26-28 jt.) ja seda teenitakse igal hommikul harvade, jumalateenistuste korras ettenähtud eranditega. Liturgia keskmeks on Euharistia sakrament – Püha Vaimu poolt leiva ja veini Kristuse Ihuks ja Vereks pühitsemine ning usklিকেle jagamine. Liturgika ainekava koosneb 3 kursusest.

10. klass

I kursus: „Liturgika. Mõiste“.

11 klass

II kursus: „Litaania“

12 klass

III kursus: „Litaania. Kirik. Kunst“.

Kõikide kursuste maht on 35 tundi.

Õppetegevus

Kogu õppetegevusel on kaks formi: loengud ja praktika. Loengutel omandavad õpilased üldteadmised. Praktikal osalevad õpilased Jumalateenistuses.

I kursus: „Liturgika. Mõiste“, 10.klass

Õppe-eesmärgid

10. klassi liturgika õpetamine taotleb, et õpilane:

- saab teada, mis on liturgika;
- saab teada, põhilised liturgika mõisted.

Läbivad teemad

- «Tööalane karjäär ja selle kujundamine».
- «Usuline maailmavaade».

- «Patristika».
- «Kirikuga ühendamine».
- «Palve».
- «Pühakiri».

Õppesisu

I kursus: „Liturgika. Mõiste“.

- Mis see on liturgika?
- Jumalateenistuste ring.
- Paasakalender.
- Kiriklik ööpäev.
- Kuuspsalmik.
- Õhtuteenistus ehk vesper.
- Suur õhtuteenistus ehk vesper.
- Väike õhtuteenistus ehk vesper.
- Palve ja õhtuteenistus ehk vesper.
- Tüpikon.
- Kirikupüha.
- Hommikuteenistus.
- Hommikuteenistus ja kaanon.
- Hommikuteenistus ja palve.
- Katesma.
- Suur Paast. Idea.
- Uus kalender ja vana kalender.

Õpitulemused

10. klassi lõpetaja:

- teab litaania üldmõistet;
- teab litaania teenistuskorda.
- mõistab litaania tähendust.

II kursus: „Litaania“, 11.klass

Õppe-eesmärgid

11. klassi liturgika õpetamine taotleb, et õpilane: saab teada litaania põhilied mõisted; saab teada, mis on üldteenistuskord

Läbivad teemad

- «Tööalane karjäär ja selle kujundamine».
- «Usuline maailmavaade».
- «Patristika».
- «Kirikuga ühendamine».
- «Palve».
- «Pühakiri».

Õppesisu

- Religioon ja kultuur.
- Tunnid.
- Jumalik Liturgia.
- Litaania ja teine sümboolika.
- Teenistuskord.
- Kirikuslaavi keel.
- Proskomiidia.
- Prosfora.
- Ennepühitsetud Andide Liturgia.
- Usuõppijad.
- Ekteenia.
- Tropar
- Usutunnistus.
- Evangeeliumi lugemist.
- Euharistia sakrament.
- Pühad Annid.
- Pühadest Andidest osasaamine.
- Pühad anumad.
- Äralaskmise sõnad.
- Ristimärk.
- Ristikäik.

Õpitulemused

11. klassi lõpetaja:

- teab litaania üldmõistet;
- teab litaania teenistuskorda.
- mõistab litaania tähendust.

III kursus: „Litaania. Kirik. Kunst“, 12. klass

Õppe-eesmärgid

12. klassi liturgika õpetamine taotleb, et õpilane:

- saab teada, mis on Pühakoda;
- saab teada; mis on kiriku kunst.

Läbivad teemad

- «Tööalane karjäär ja selle kujundamine».
- «Usuline maailmavaade».
- «Patristika».
- «Kirikuga ühendamine».
- «Palve».
- «Pühakiri».

Õppesisu

- Mis on Pühakoda?
- Mis on Kabel?
- Kuppel.
- Rist.
- Apsiid.
- Altar.
- Altariesine.
- Ambon.
- Kõrvalaltar.

- Altariesine.
- Ambon.
- Kõrvalaltar.
- Kliiros.
- Altarilaud ehk aujärg.
- Antimins.
- Ohvrilaud.
- Ikonostaas ehk pühakujusein.
- Icoon.
- Jumala Tall.
- Icoonimaalimise kiriklik kaanon.
- Deisise rida.
- Kuninglikud Uksed.
- Kolgata.
- "Aadama pealuu".
- Kirikuriistad.
- Kirikulipp.
- Kirikuküünal.
- Surilina.
- Kirikurüü.
- Kustumatu õlilamp.
- Abielukroonid.
- Icoonikapp.

Õpitulemused

12. klassi lõpetaja:

- teab litaania üldmõistet;
- teab litaania teenistuskorda.
- mõistab litaania tähendust.

Õppeline ja metoodiline kirjandus

- Протоиерей Серафим Слободский. Закон Божий. Джорданвиль. 1987.
- И. В. Гаслов, А. С. Кагшкин. Православное богослужение. Спб., САТИСЪ. 2002.